

Projekt

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W MOGIELNICY
z dnia .....**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), Rada Miejska w Mogielnicy uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Mogielnica.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr ..... Rady Miejskiej w Mogielnicy z dnia .... w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026-2028.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem gminy jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Mogielnica od 2013 r.

Zadaniem programu jest utworzenie systemu wspomagającego rodzinę, zapobieganie dysfunkcji poprzez wyposażenie rodziny, dzieci i młodzież w kompetencje pozwalające samodzielnie zmagać się z problemami. Pomoc ta ma na celu wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej a także podtrzymanie uczestnictwa w życiu społecznym i właściwego wypełniania ról społecznych. Dla osiągnięcia tych celów konieczne jest współdziałanie wszystkich instytucji ukierunkowanych na wspieranie rodziny. Udzielanie wsparcia i pomocy specjalistycznej może uchronić przed wzrostem zjawiska degradacji rodzin a także powielaniem nieprawidłowych wzorców przez dzieci i młodzież w przyszłości. Ze względu na występujący na terenie gminy problem niepełnosprawności, ubóstwa ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczno – prawna) była oferowana bezpłatnie. We wsparciu rodziny w walce z problemami należy zwrócić uwagę na naukę samodzielnego zmagania się z trudnościami, nabywanie nowych umiejętności oraz prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Praca organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka powinna w szczególny sposób uwzględniać potrzeby dzieci w rodzinach i w środowisku lokalnym.

W związku z powyższym przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026-2028 jest w pełni uzasadnione.

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Mogielnicy
z dnia .....

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026–2028

Spis treści

Rozdział I Otoczenie prawne	3
1.1. Podstawa prawna Programu	3
Rozdział II Wspieranie rodziny	5
2.1. Rodzina jako wartość	5
2.2. Zmiany społeczne a funkcjonowanie rodziny	5
2.3. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka w funkcjonowaniu dziecka i rodziny	6
2.4. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej	7
Rozdział III Wspieranie rodziny w Gminie Mogielnica	11
4.1. Główne czynniki powodujące trudności życiowe skutkujące wsparciem MGOPS	11
4.2. Charakterystyka rodzin objętych pomocą społeczną	12
4.3. Wsparcie asystenta rodziny	13
Rozdział V Wspieranie rodziny w Gminie Mogielnica według badań ankietowych	15
5.1. Wnioski z badań ankietowych wśród mieszkańców	15
5.2. Wnioski z badań ankietowych wśród uczniów	17
Rozdział VI Analiza SWOT	18
Rozdział VII Adresaci Programu	21
Rozdział VIII Realizatorzy Programu	22
Rozdział IX Program Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026 - 2028	22
Rozdział X Zakładane rezultaty	30
Rozdział XI Realizacja i finansowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026–2028	31
Rozdział XII Monitoring i ewaluacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026–2028	32

Rozdział I

Otoczenie prawne

1.1. Podstawa prawna Programu

Niniejszy Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026–2028 przygotowano na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49) w myśl, którego do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

Ponadto zgodnie z art. 179 ust. 1 podanej ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt, burmistrz, prezydent składa radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Natomiast zgodnie z normą wyrażoną w ust. 2 art. 179 rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 49)
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2025 r., poz. 636 ze zm.),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151)
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 z późn.zm.),
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 881),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r., poz. 2809 z późn.zm.),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2025 r., poz. 383),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2025 r., poz. 46 ze zm.),
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 1071),
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 1568 z późn.zm.),

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 r. poz. 1870),
- Ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2024 r. poz. 1829).

Rozdział II

Wspieranie rodziny

2.1. Rodzina jako wartość

Rodzina jest jedną z najstarszych i najważniejszych instytucji społecznych, która odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu postaw, wartości i więzi międzyludzkich. Pełni funkcje wychowawcze, emocjonalne i socjalizacyjne, będąc pierwszym środowiskiem, w którym człowiek uczy się norm społecznych, zasad współżycia i budowania relacji z innymi ludźmi. W tym sensie rodzina stanowi fundament dla rozwoju osobistego i społecznego każdego członka.

Wartości rodzinne — takie jak poczucie bezpieczeństwa, troska o drugą osobę czy wzajemny szacunek — nadal pozostają istotne, choć ich przejawy mogą przyjmować nowe formy. Współczesna rodzina funkcjonuje w realiach szybkiego tempa życia, częstych zmian zawodowych oraz powszechnego dostępu do technologii, co może osłabiać codzienną bliskość i spontaniczne kontakty. Dlatego coraz większego znaczenia nabiera świadome budowanie relacji oparte na dialogu, empatii i uważności na potrzeby każdego członka.

Wyzwania te skłaniają rodziny do poszukiwania nowych sposobów wzmacniania więzi poprzez wspólne rytuały, regularne rozmowy, odpowiedzialne korzystanie z mediów cyfrowych czy stwarzanie przestrzeni do wyrażania emocji i opinii. Wartości rodzinne nie zanikają, lecz przekształcają się, dostosowując do współczesnych warunków, w których równowaga między życiem zawodowym a prywatnym staje się trudniejsza do utrzymania.

W takiej perspektywie kluczowe jest tworzenie atmosfery, w której każdy członek rodziny czuje, że jego głos ma znaczenie, a trudności są rozwiązywane wspólnie. Rodzina, która świadomie pielęgnuje relacje, wzmacnia poczucie przynależności, zwiększa odporność na kryzysy i staje się przestrzenią dającą wsparcie, stabilność i możliwość rozwoju mimo dynamicznych zmian zachodzących we współczesnym świecie¹.

2.2. Zmiany społeczne a funkcjonowanie rodziny

Rodzina jako podstawowe środowisko wychowania i rozwoju człowieka, ulegała na przestrzeni lat znacznym przemianom. Z dawnych modeli opartych na wyraźnym podziale ról i hierarchii – w których dominującą pozycję zajmował mężczyzna, a obowiązki kobiety koncentrowały się na sferze domowej – stopniowo przekształciła się w strukturę bardziej partnerską, elastyczną i otwartą na zmiany społeczne. Rozwój gospodarczy, wzrost aktywności

---

¹ Mariański, Janusz. „Rodzina jako wartość podstawowa w świadomości młodzieży szkolnej”. *Copernicus Political and Legal Studies*, t. 2, nr 2, 2023, s. 80–102, <https://doi.org/10.15804/CPLS.2023207>.

zawodowej kobiet oraz zmiany kulturowe przyczyniły się do innego rozumienia odpowiedzialności rodzinnych oraz większego znaczenia relacji opartych na współpracy, wzajemnym wsparciu i bliskości emocjonalnej.

Współczesna rodzina funkcjonuje jednak w warunkach nowych wyzwań. Intensywny rozwój technologii, szybkie tempo życia, presja osiągnięć i dominujący konsumpcjonizm wpływają na sposób organizowania codzienności i budowania więzi. Coraz częściej to urządzenia elektroniczne przejmują funkcje towarzyszenia dziecku, co może prowadzić do osłabienia bezpośrednich kontaktów i trudności w komunikacji. Widać również narastającą potrzebę równoważenia obowiązków zawodowych i rodzinnych oraz świadomego dbania o jakość relacji².

Zmieniające się warunki społeczne sprawiają, że wsparcie dla rodzin nabiera szczególnego znaczenia. Program Wspierania Rodziny ma na celu wzmocnienie rodziców w ich codziennych rolach, wspieranie budowania stabilnych i bezpiecznych relacji oraz tworzenie warunków, w których rodzina – niezależnie od swojej struktury – może prawidłowo funkcjonować i rozwijać się.

2.3. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka w funkcjonowaniu dziecka i rodziny

W literaturze pedagogicznej podkreśla się, że rozwój dziecka oraz jego zachowania są w dużej mierze kształtowane przez warunki, w jakich funkcjonuje rodzina. Autorzy wskazują, że środowisko domowe może zarówno wspierać prawidłowy rozwój, jak i przyczyniać się do powstawania trudności wychowawczych. W tym kontekście wyróżnia się **czynniki ryzyka**, które zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych, oraz **czynniki chroniące**, które wzmocniają odporność dziecka i sprzyjają jego prawidłowemu funkcjonowaniu³.

Czynniki ryzyka

Czynniki ryzyka to takie elementy środowiska rodzinnego, które utrudniają prawidłowy rozwój dziecka i mogą prowadzić do zaburzeń emocjonalnych, trudności szkolnych czy zachowań destrukcyjnych. W artykule zwraca się uwagę, że należą do nich m.in.:

- brak stabilności emocjonalnej w rodzinie,
- niski poziom wsparcia i zaniedbywanie potrzeb dziecka,
- nadmierny stres i napięcia między członkami rodziny,

---

² S. Romanowska-Jonio, Rodzina w kontekście zmian społeczno-kulturowych w świetle badań własnych, *Wychowanie w Rodzinie*, t. XXXI (2/2024),

³ P. Jusko (2024). Czynniki ochronne i czynniki ryzyka w komunikacji rodzinnej ujęte w procesie oceny ryzyka zagrożenia dziecka. *Praca Socjalna*, 3(39), 5–27. DOI: 10.5604/01.3001.0054.7129.

- niewłaściwe wzorce zachowań przekazywane przez dorosłych,
- nieumiejętność radzenia sobie z konfliktami,
- nieprzewidywalność środowiska wychowawczego,
- zaburzone relacje pomiędzy rodzicami,
- niewystarczająca kontrola i zainteresowanie życiem dziecka.

Obecność wielu czynników ryzyka jednocześnie może znacząco obniżać poczucie bezpieczeństwa dziecka oraz zwiększać podatność na zachowania problemowe.

Czynniki chroniące

Czynniki chroniące to zasoby rodziny i środowiska, które pomagają dziecku rozwijać się prawidłowo mimo trudności. W tekście wskazano, że szczególne znaczenie mają:

- ciepłe, wspierające relacje z opiekunami,
- poczucie bezpieczeństwa i przewidywalności w rodzinie,
- jasne, spójne normy i zasady,
- uważność dorosłych na potrzeby i emocje dziecka,
- konstruktywna komunikacja i otwartość w rozmowie,
- wsparcie w budowaniu kompetencji społecznych,
- pozytywne wzorce zachowań oferowane przez dorosłych,
- wzmacnianie poczucia wartości i sprawczości dziecka.

Czynniki chroniące przeciwdziałają skutkom czynników ryzyka i budują odporność dziecka na wyzwania, z którymi może się mierzyć w domu, szkole lub środowisku rówieśniczym.

2.4. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej

Asystent rodziny to osoba, która prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Jeden asystent otacza opieką w tym samym czasie nie więcej niż 15 rodzin, a jego praca nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie Gminy, w której ta praca jest prowadzona.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- bezpośrednią pracę z rodzicami,
- bezpośrednią pracę z dziećmi,
- działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- organizację własnego warsztatu pracy⁴.

⁴ Za: J. A. Malinowski, Role, funkcje i zdani asystenta rodzinnego, w: A. Żukiewicz (red.) Asystent rodzinny. Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia, Wyd. Impuls, Kraków 2011, s. 10.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:⁵

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub Grupą Diagnostyczno-Pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

---

⁵ art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49)

Rodzina zastępcza jest to rodzinna forma pieczy zastępczej zapewniająca dziecku opiekę oraz wychowanie w warunkach, które są maksymalnie zbliżone do warunków rodzinnych.

Może być ona:

- **spokrewniona** jest tworzona przez małżonków lub osoby, które są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (pradziadkowie, dziadkowie, siostra, brat);
- **niezawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (krewni i powinowaci, niespokrewnieni);
- **zawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Otrzymuje wynagrodzenie za sprawowaną opiekę. W rodzinie może przebywać do 3 dzieci;
- **zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze interwencyjnym. Jednocześnie może w rodzinie przebywać maksymalnie 6 dzieci. Czas przebywania wynosi 4 miesiące, jednakże w szczególnych przypadkach czas może zostać wydłużony do 8 miesięcy;
- **zawodowa specjalistyczna** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której umieszczone są dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu nieletnich, którzy wymagają szczególnej opieki ze względu na niepełnosprawność lub sytuację życiową (np. małoletnie matki z dziećmi).

Rodzinny dom dziecka stanowi formę rodzinnej pieczy zastępczej, w której umieszcza się maksymalnie ośmioro dzieci. Tę formę opieki mogą prowadzić zarówno małżonkowie, jak i osoby niepozostające w związku małżeńskim, zapewniając dzieciom warunki możliwie najbardziej zbliżone do rodzinnych.

Rodzina wspierająca to rodzina, która pomaga innym rodzinom mającym trudności w opiece i wychowaniu dzieci, w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w kształtowaniu podstawowych umiejętności społecznych. Współpracuje ona z asystentem rodziny, wspierając działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny.

Rodzina pomocowa pełni z kolei rolę czasowego opiekuna dla dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka z różnych przyczyn nie mogą sprawować nad nim bieżącej opieki.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest jednostką lub podmiotem odpowiedzialnym za koordynowanie i wspieranie wszystkich form pieczy rodzinnej, w tym za przygotowanie kandydatów oraz monitorowanie jakości sprawowanej opieki.

Pieczka zastępcza to forma czasowej, a niekiedy długoterminowej opieki nad dziećmi pozbawionymi właściwej opieki rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy odbywa się z reguły

na podstawie postanowienia sądu, choć w sytuacjach nagłych decyzję o zabezpieczeniu dziecka mogą podjąć także uprawnione służby lub sami rodzice — zawsze z późniejszą weryfikacją sądu, który podejmuje ostateczną decyzję o dalszym losie dziecka. Termin „piecza zastępcza” oznacza, że dziecko pozbawione właściwej opieki rodziców powinno otrzymać miejsce zapewniające mu domowe warunki — zarówno w formie rodzinnej, jak i instytucjonalnej — którego podstawowym celem jest zapewnienie mu bezpieczeństwa, stabilizacji i niezbędnego wsparcia. W Polsce standardy pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. Jak pisze A. Kwak, M. Rymsza „nowe podejście do opieki zastępczej nad dzieckiem zakłada prymat rodziny nad opieką zastępczą, prawo dziecka do wychowywania się w rodzinie naturalnej i obowiązek udzielania przez pomoc społeczną wsparcia dla rodziny w wypełnianiu zadań w stosunku do dziecka. Przyjmuje się zasadę tymczasowości opieki zastępczej, przy czym „tymczasowość” odnosi się do charakteru pobytu dziecka poza rodziną — do momentu powrotu do rodziny naturalnej. Chodzi tym samym o reintegrację dziecka za rodziną, o zapobieżenie jego częstemu przechodzeniu z jednej placówki do drugiej. (...) Jednym z bardzo ważnych szczegółowych rozwiązań jest wymóg współpracy realizatorów różnych form opieki zastępczej z rodziną biologiczną wychowanka”⁶.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza stanowi instytucjonalną formę pieczy zastępczej, w której dzieci częściowo lub całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej otrzymują całodobową opiekę i wsparcie wychowawcze. Funkcjonują różne typy takich placówek, m.in. socjalizacyjne, interwencyjne oraz specjalistyczno-terapeutyczne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego typu rodzinnego również zapewnia całodobową opiekę i wychowanie, jednak działa w warunkach bardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego. Może w niej przebywać do 8 dzieci, a także młode osoby, które osiągnęły pełnoletność, pozostając nadal w pieczy zastępczej.

Placówka wsparcia dziennego to forma pomocy, której głównym celem jest wzmocnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnianie dzieciom bezpiecznego miejsca do rozwoju i aktywności. Placówki te mogą działać w różnych formach:

- **opiekuńczej** — zapewnia ona dziecku opiekę i wychowanie; pomoc w nauce; zorganizowanie czasu wolnego; zabawę, czy także zajęcia sportowe;
- **specjalistycznej** — organizuje dziecku zajęcia kompensacyjne, socjoterapeutyczne, korekcyjne, terapeutyczne, logopedyczne;

---

⁶ Anna Kwak, Marek Rymsza, System opieki zastępczej w Polsce — ocena funkcjonowania na przykładzie procesu usamodzielniania wychowanków, Analizy i opinie, Nr 68 (12/2006) Instytut Spraw Publicznych, s. 3.

- **pracy podwórkowej** – realizując działania animacyjne oraz socjoterapeutyczne⁷.

Rozdział III

Wspieranie rodziny w Gminie Mogielnica

4.1. Główne czynniki powodujące trudności życiowe skutkujące wsparciem MGOPS

W analizowanym okresie 2022-2025 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej pozostawała długotrwała lub ciężka choroba, przy czym liczba przypadków zmniejszała się z 72 w 2023 roku do 66 w 2024 roku oraz 64 w 2025 roku. Istotnym powodem korzystania ze wsparcia było również ubóstwo, gdzie odnotowano spadek z 49 przypadków w 2023 roku do 28 w 2024 roku i 23 w 2025 roku. Na stosunkowo wysokim poziomie utrzymywała się liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności – 45 w 2023 roku, 35 w 2024 oraz 36 w 2025 roku.

W kolejnych latach zmniejszała się także liczba osób korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia – z 21 w 2023 roku do 17 w 2024 roku (brak danych dla 2025 roku). W przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych odnotowano spadek z 28 przypadków w 2023 roku do 17 w 2024 roku, a następnie wzrost do 21 w 2025 roku. Wyraźny spadek dotyczył również problemu alkoholizmu – z 23 przypadków w 2023 roku do 10 w 2024 roku i 6 w 2025 roku, natomiast potrzeba ochrony macierzyństwa utrzymywała się na niskim poziomie (3 w 2023 roku, 4 w 2024 i 1 w 2025 roku).

Powody przyznania pomocy	2022	2023	2024	2025
Ubóstwo	61	49	28	23
Długotrwała lub ciężka choroba	85	72	66	64
Niepełnosprawność	45	45	35	36
Bezrobocie	22	21	17	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	3	4	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	36	28	17	21
Alkoholizm	24	23	10	6

⁷ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4.2. Charakterystyka rodzin objętych pomocą społeczną

W analizowanym okresie widoczne są zmiany w liczbie rodzin objętych pomocą społeczną, którym przyznano świadczenia. W 2022 roku było to 135 rodzin, w 2023 roku liczba ta spadła do 123, a w 2024 do 87, natomiast w 2025 roku ponownie wzrosła do 95 rodzin. Podobną tendencję odnotowano w przypadku liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych – z 156 w 2022 roku do 142 w 2023, następnie do 102 w 2024 i wzrost do 105 w 2025 roku.

Zmianom ulegała również liczba rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia – z 52 w 2022 roku do 48 w 2023 i 35 w 2024, a następnie wzrost do 54 w 2025 roku. Najliczniejszą grupę w każdym roku stanowiły rodziny wychowujące jedno dziecko (22, 21, 20 i 22). W przypadku rodzin z dwojgiem dzieci odnotowano spadek z 13 w latach 2022–2023 do 6 w 2024 i niewielki wzrost do 7 w 2025 roku. Liczba rodzin z trojgiem dzieci zmniejszyła się z 13 w 2022 roku do 11 w 2023 i 7 w latach 2024–2025, natomiast rodziny z czworgiem dzieci utrzymywały się na niskim poziomie (4, 3, 2, 2). W 2025 roku pojawiła się także jedna rodzina z pięciorgiem dzieci.

W przypadku rodzin niepełnych również widoczny jest spadek ich liczby – z 22 w 2022 roku do 21 w 2023, 16 w 2024 i 15 w 2025 roku. Jednocześnie zwiększył się udział rodzin niepełnych wychowujących jedno dziecko (z 9 w 2022 roku do 12 w 2023 i 14 w 2024, a następnie 13 w 2025), przy jednoczesnym spadku liczby rodzin z dwojgiem dzieci (z 9 do 7, a następnie do 2 i utrzymaniu tego poziomu w 2025 roku). W ostatnich latach analizy nie odnotowano już rodzin niepełnych wychowujących troje i więcej dzieci.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną	2022	2023	2024	2025
Rodziny, którym przyznano świadczenie	135	123	87	95
Rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	156	142	102	105
<i>Razem</i>				
Rodziny z dziećmi ogółem	52	48	35	54
O liczbie dzieci:				
1	22	21	20	22
2	13	13	6	7
3	13	11	7	7
4	4	3	2	2
5	0	0	0	1
6	0	0	0	0
7 i więcej	0	0	0	0

Rodziny niepełne ogółem	22	21	16	15
O liczbie dzieci:				
1	9	12	14	13
2	9	7	2	2
3	3	2	0	0
4 i więcej	1	0	0	0

4.3. Wsparcie asystenta rodziny

W analizowanym okresie widoczna jest zmiana liczby rodzin objętych pracą socjalną. W 2022 roku wsparciem tym objęto 78 rodzin, w 2023 roku 70 rodzin, w 2024 roku nastąpił wyraźny spadek do 6 rodzin, natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 62 rodzin. Zróżnicowanie wartości w poszczególnych latach może wynikać z różnic w sposobie dokumentowania lub organizacji pracy socjalnej. Dane te odzwierciedlają zakres realizowanych działań w tym obszarze w analizowanym okresie.

W analizowanym okresie nie odnotowano rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latach 2022–2024, natomiast w 2025 roku wsparciem objęto 7 rodzin. Nie wystąpiły przypadki rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem, a także nie zawierano kontraktów socjalnych ani nie realizowano interwencji kryzysowej.

Korzystający z pomocy i wsparcia	2022	2023	2024	2025
Kontrakt socjalny (liczba zawartych)	0	0	0	0
Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny	0	0	0	7
Praca socjalna	78	70	6	62
Interwencja kryzysowa	0	0	0	0

W latach 2022–2024 na terenie gminy nie odnotowano rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, natomiast w 2025 roku wsparciem objęto 7 rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego. W żadnym z analizowanych lat nie wystąpiły przypadki rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem. W 2025 roku zakończono pracę z jedną rodziną z powodu braku efektów, nie odnotowując zakończeń wynikających z osiągnięcia założonych celów ani innych przyczyn.

Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta	0	0	0	7
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	0	0	0	0
Liczba rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	0	0	0	7
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę:	0	0	0	0
osiągnięcie celów				
Zaprzestanie pracy przez rodzinę				
brak efektów	0	0	0	1
inne np. przeprowadzka				

Rozdział V

Wspieranie rodziny w Gminie Mogielnica według badań ankietowych

Badania zostały przeprowadzone metodą **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

Celem badania było ustalenie aktualnej sytuacji rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Mogielnica. W badaniu udział wzięło 94 mieszkańców, w tym 81% kobiet oraz 19% mężczyzn.

5.1. Wnioski z badań ankietowych wśród mieszkańców

- Badani mieszkańcy zostali zapytani o problemy społeczne rodzin, które uważają za najważniejsze na terenie Gminy Mogielnica. Na pierwszym miejscu znalazło się alkoholizm (45%), brak ofert rodzinnego spędzania wolnego czasu (38%) oraz niezaradność życiowa (28%).
- W badaniu zapytano mieszkańców o to, jakie – ich zdaniem – są najważniejsze potrzeby rodzin w ich środowisku lokalnym. Odpowiedzi wskazują, że największe potrzeby dotyczą przede wszystkim utworzenie lokali socjalnych (34%), organizacji opieki nad dziećmi do lat 3 (32%), ułatwienie dostępu do rehabilitacji (32%), utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla rodzin borykających się z problemami (32%) oraz dostępu do usług psychologicznych (28%). Istotne dla mieszkańców są także kwestie związane z organizowaniem kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje dla osób poszukujących pracy (26%) oraz z organizacją grup wsparcia dla rodziców/opiekunów przeżywających trudności wychowawcze (26%).
- Respondentów poproszono o wskazanie obszarów, w których wsparcie dla rodzin w gminie jest – ich zdaniem – najmniej satysfakcjonujące. Z odpowiedzi mieszkańców wynika, że jako najmniej satysfakcjonujący obszar wsparcia dla rodzin najczęściej wskazywane jest przeciwdziałanie alkoholizmowi, które zostało ocenione w ten sposób przez 49% respondentów. W dalszej kolejności zwracano uwagę na przeciwdziałanie narkomanii (26%), a także na obszary związane z przeciwdziałaniem ubóstwu oraz ochroną zdrowia, które uzyskały po 21% wskazań.
- Zapytano także mieszkańców jakie formy wsparcia rodziny są najbardziej potrzebne. 47% respondentów wskazało na pomoc finansową, 36% na zajęcia psychologiczne oraz 32% na grupy wsparcia dla rodziców/opiekunów przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

- 32% badanych uważa, że oferta opieki w żłobkach w Gminie Mogielnica nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. 17% uważa przeciwnie, a 51% nie wie.
- 49% mieszkańców uważa, że oferta opieki przedszkolnej w Gminie Mogielnica zaspokaja potrzeby mieszkańców. 23% wskazuje przeciwnie, a 28% nie wie.
- 28% mieszkańców ocenia dobrze ofertę w zakresie edukacji w Gminie Mogielnica, 45% - dostatecznie, 19% - niedostatecznie, natomiast 9% - nie ma zdania w tej kwestii.
- Z odpowiedzi mieszkańców wynika, że najistotniejszym problemem społecznym dotyczącym dzieci i młodzieży jest brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży, który wskazało 51% respondentów. Wysoki odsetek wskazań dotyczy również braku pozytywnych wzorców i autorytetów (36%) oraz palenia papierosów i e-papierosów (34%), co podkreśla znaczenie zarówno czynników wychowawczych, jak i ryzykownych zachowań zdrowotnych. Istotne problemy stanowią także przemoc rówieśnicza (32%), zaniedbania wychowawcze (30%) oraz spożywanie alkoholu (30%). Mniejszy, choć nadal zauważalny odsetek wskazań dotyczy braku zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (28%) oraz zażywania narkotyków i dopalaczy (23%). Najrzadziej wskazywano na ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (13%), zaniedbania socjalne (4%) oraz przemoc ze strony rodziców (2%).
- Z odpowiedzi mieszkańców wynika, że za najważniejsze obowiązki opiekuńczo-wychowawcze rodziców uznawana jest ochrona dzieci przed zagrożeniami i niebezpieczeństwami, którą wskazało 68% respondentów. Istotne znaczenie przypisywane jest również wspólnemu spędzaniu czasu i budowaniu relacji rodzinnych (64%), a także rozmowie i słuchaniu dziecka (60%) oraz okazywaniu miłości, akceptacji i zrozumienia (57%). Wysoki odsetek wskazań dotyczy także dawania dobrego przykładu własnym zachowaniem (53%) oraz wspierania dzieci w nauce i rozwijaniu zainteresowań (45%), podobnie jak dbałości o dobrą komunikację w rodzinie (45%). Nieco rzadziej wskazywano na dbanie o zdrowie i higienę dziecka (43%). Najmniej respondentów uznało za kluczowe działania związane z edukacją rodziców i poradnictwem rodzinnym (9%).
- 74% ankietowanych mieszkańców czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania, 23% twierdzi przeciwnie, a 2% nie wie.

5.2. Wnioski z badań ankietowych wśród uczniów

W badaniu wzięło udział 245 uczniów, z czego 51% to kobiety, natomiast 49% to mężczyźni.

- 87% ankietowanych uczniów ma rodzeństwo.
- 35% badanych uczniów deklaruje, że planuje zdobyć wyższe wykształcenie, 18% średnie ogólne lub zawodowe, matura; zasadnicze zawodowe i bez matury – 4% oraz 43% nie wie, nie zastanawiało się nad tym.
- 82% badanych uczniów obecnie mieszka z rodzicami, 11% tylko z matką, 2% tylko z ojcem, 2% z jednym z rodziców biologicznych i macochą oraz 3% wskazuje na „gdzie indziej” – nie podając konkretnych miejsc.
- Uczniowie zostali zapytani o aktualną sytuację rodzinną. 79% posiada pełną rodzinę. 11% zaznaczyło odpowiedź: „rodzice rozwiedli się lub są w separacji” oraz 7% deklaruje, że jedno z rodziców nie żyje.
- 98% uczniów czuje się bezpiecznie w domu.
- Uczniowie zostali zapytani o sytuacje, które mogą występować w ich środowisku rodzinnym. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że 13% badanych wskazuje na codzienne palenie papierosów lub e-papierosów przez domowników.
- 83% uczniów deklaruje, że czuje się w szkole bezpiecznie.
- Respondentów zapytano o to, jakie problemy w swoim środowisku uważają za najważniejsze. Z odpowiedzi uczniów wynika, że najważniejszym problemem w ich środowisku jest brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży, który wskazało 36% badanych. Wysoki odsetek wskazań dotyczy również palenia papierosów i e-papierosów (31%) oraz braku zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (30%), co wskazuje na znaczenie sposobów organizacji czasu wolnego. Istotnymi problemami są także spożywanie alkoholu (24%) oraz ograniczona dostępność placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (23%). Mniejszy, lecz zauważalny odsetek wskazań dotyczy zażywania narkotyków i dopalaczy oraz przemocy rówieśniczej (po 18%). Najrzadziej uczniowie wskazywali na problemy związane z przemocą ze strony rodziców (4%), zaniedbaniami opiekuńczymi (3%) oraz niedożywieniem i problemami z higieną (4%).
- Z odpowiedzi uczniów wynika, że największe zapotrzebowanie dotyczy organizacji wyjazdów na basen, co wskazało 47% respondentów. Wysoki odsetek wskazań odnosi się również do potrzeby organizacji obozów, kolonii i półkolonii (38%) oraz stworzenia miejsca spotkań dla młodzieży (36%), co podkreśla znaczenie aktywnego i wspólnego spędzania czasu wolnego. Istotne jest także zapotrzebowanie na dostęp do zajęć sportowych (20%)

oraz w mniejszym stopniu do zajęć pozalekcyjnych (9%). Niewielki odsetek uczniów wskazał na potrzebę dostępu do psychologa szkolnego oraz warsztatów profilaktycznych (po 7%). Część respondentów (11%) wskazała również inne potrzeby, co może świadczyć o zróżnicowanych oczekiwaniach młodzieży.

Rozdział VI

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi narzędzie umożliwiające kompleksową ocenę sytuacji w obszarze wspierania rodziny poprzez identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Pozwala ona na uporządkowanie najważniejszych informacji dotyczących funkcjonowania rodzin oraz systemu wsparcia na poziomie lokalnym.

Dzięki analizie możliwe jest wskazanie zasobów i potencjału środowiska, a także obszarów wymagających wsparcia i interwencji. Umożliwia ona również identyfikację czynników, które mogą sprzyjać rozwojowi działań na rzecz rodzin, jak i tych, które mogą stanowić bariery lub zagrożenia.

Celem analizy jest wyznaczenie kierunków działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających, adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców. Wyniki analizy stanowią podstawę do planowania działań ukierunkowanych na wzmacnianie funkcjonowania rodzin, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz poprawę jakości życia w społeczności lokalnej.

Mocne strony (Strengths):	Słabe strony (Weaknesses):
• Systematyczny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, wskazujący na tendencję zmniejszania się skali korzystania ze wsparcia. • Ograniczenie liczby przypadków ubóstwa w analizowanym okresie. • Stopniowe zmniejszanie się liczby osób korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia.	• Utrzymująca się wysoka liczba osób korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, co wskazuje na istotne potrzeby w obszarze zdrowia i opieki. • Stała obecność problemu niepełnosprawności jako jednego z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. • Występowanie problemów związanych z ograniczoną ofertą spędzania czasu

• Spadek liczby przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. • Zmniejszenie liczby przypadków uzależnienia od alkoholu wśród osób objętych pomocą społeczną. • Spadek liczby rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia, w tym rodzin wielodzietnych. • Zmniejszenie liczby rodzin niepełnych objętych pomocą społeczną. • Utrzymujący się wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz bardzo wysoki poziom bezpieczeństwa deklarowany przez dzieci w środowisku domowym. • Wysoki odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach pełnych, co stanowi istotny czynnik sprzyjający prawidłowemu rozwojowi społecznemu i emocjonalnemu. • Realizacja pracy socjalnej jako podstawowej formy wsparcia rodzin, umożliwiającej indywidualną diagnozę sytuacji oraz dostosowanie działań pomocowych do potrzeb.	wolnego dla rodzin i dzieci według przeprowadzonych badań. • Postrzeganie przez mieszkańców alkoholizmu jako jednego z głównych problemów społecznych. • Ograniczona dostępność miejsc spotkań i aktywności dla młodzieży, wskazywana jako kluczowy problem. • Wysoki odsetek młodzieży, która nie ma sprecyzowanych planów edukacyjnych i zawodowych.
Szanse (Opportunities):	Zagrożenia (Threats):
• Możliwość dalszego rozwoju usług zdrowotnych, w tym rehabilitacyjnych, odpowiadających na potrzeby osób chorych i z niepełnosprawnościami.	• Utrzymująca się skala problemów zdrowotnych, które mogą generować długotrwałe potrzeby wsparcia społecznego.

• Rozszerzenie dostępu do wsparcia psychologicznego dla dzieci, młodzieży i rodzin. • Tworzenie lokalnych punktów specjalistycznego poradnictwa i wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej. • Rozwój programów wzmacniających kompetencje rodzicielskie i wychowawcze. • Organizacja kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz wspierających aktywizację osób bezrobotnych. • Rozbudowa oferty opieki nad dziećmi do lat 3, odpowiadająca na potrzeby mieszkańców. • Tworzenie i rozwijanie przestrzeni integracji społecznej oraz aktywności dla dzieci i młodzieży. • Rozwój zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych jako form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. • Wzmacnianie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień i zachowań ryzykownych. • Wykorzystanie wysokiego poziomu poczucia bezpieczeństwa jako podstawy do dalszego rozwoju społeczności lokalnej i inicjatyw społecznych.	• Trwałość problemów związanych z niepełnosprawnością i ich wpływ na funkcjonowanie rodzin. • Utrzymywanie się problemu uzależnień w świadomości mieszkańców oraz ryzyko jego nasilenia. • Występowanie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, w tym sięgania po używki. • Brak odpowiednich przestrzeni sprzyjających integracji i aktywności młodzieży. • Możliwość nasilenia problemów wychowawczych i opiekuńczych w części rodzin. • Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług, w tym psychologicznych i terapeutycznych. • Ryzyko utrzymywania się bierności edukacyjnej i zawodowej wśród młodzieży. • Zróżnicowanie potrzeb mieszkańców wymagające ciągłego dostosowywania form wsparcia. • Możliwość pojawiania się nowych problemów społecznych związanych ze zmianami społecznymi i demograficznymi.

Rozdział VII

Adresaci Programu

Program skierowany jest do rodzin zamieszkujących teren Gminy Mogielnica, w szczególności do rodzin doświadczających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu oraz w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Obejmuje on w szczególności rodziny wychowujące dzieci, w których występują problemy o charakterze emocjonalnym, społecznym lub organizacyjnym, mogące wpływać na zapewnienie dzieciom właściwych warunków rozwoju.

Adresatami Programu są w szczególności:

- rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej lub zagrożone ubóstwem,
- rodziny doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny dotknięte przemocą domową lub innymi sytuacjami kryzysowymi,
- rodziny wymagające wsparcia specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego lub socjalnego,
- rodziny zagrożone wystąpieniem problemów społecznych lub wychowawczych,
- rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej lub istnieje ryzyko ich umieszczenia poza środowiskiem rodzinnym.

Program obejmuje również działania ukierunkowane na wspieranie rodzin w procesie reintegracji, w szczególności poprzez odbudowę więzi rodzinnych, wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz podejmowanie działań sprzyjających powrotowi dziecka do środowiska rodzinnego.

Rozdział VIII

Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogielnicy przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urząd Gminy Mogielnica,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
  - Policja,
  - Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Mogielnica,
  - Placówki służby zdrowia z terenu Gminy Mogielnica,
-
- Organizacje pozarządowe.

Rozdział IX

Program Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica

na lata 2026 - 2028

Celem głównym wyznaczonym w Programie Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 w Gminie Mogielnica jest wzmocnienie potencjału rodzin zamieszkujących Gminę Mogielnica poprzez rozwój systemu wsparcia, zwiększenie dostępności usług społecznych oraz budowanie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin i rozwojowi dzieci.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

CEL SZCZEGÓŁOWY I

WZMACNIANIE FUNKCJONOWANIA RODZIN DOŚWIADCZAJĄCYCH
TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH ORAZ WSPIERANIE ICH
W PRAWIDŁOWYM REALIZOWANIU RÓL RODZICIELSKICH.

Kierunki działań

- Prowadzenie działań wspierających rodziny poprzez pracę socjalną, rozpoznanie sytuacji życiowej oraz przekazywanie informacji o dostępnych formach pomocy.
- Realizowanie pracy z rodziną, obejmującej pomoc w organizacji życia codziennego oraz wzmocnienie kompetencji wychowawczych i relacyjnych, w tym – w przypadku wystąpienia takiej potrzeby – możliwość objęcia rodziny wsparciem asystenta rodziny.
- Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i rodzinnego) dla osób doświadczających trudności.
- Organizowanie działań edukacyjnych dla rodziców i opiekunów w zakresie komunikacji, rozwiązywania konfliktów i budowania relacji z dziećmi.
- Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez wczesne rozpoznawanie trudności w rodzinach oraz współpracę z instytucjami wspierającymi rodzinę.
- Udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych poprzez kierowanie do odpowiednich specjalistów i instytucji pomocowych.
- Wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych oraz motywowanie do aktywności społecznej i zawodowej.
- Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny, w tym jednostkami pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.
- Podejmowanie działań sprzyjających pozostawianiu dzieci w środowisku rodzinnym oraz ograniczanie konieczności kierowania ich do pieczy zastępczej.

Wskaźniki realizacji	• Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej. • Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny • Liczba udzielonych porad specjalistycznych (psychologicznych, pedagogicznych itp.). • Liczba osób i rodzin objętych poradnictwem. • Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych dla rodziców. • Liczba interwencji podejmowanych w sytuacjach kryzysowych. • Liczba podmiotów współpracujących w obszarze wsparcia rodziny.
Realizatorzy i Partnerzy	• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Asystenci rodziny • Placówki oświatowe • Policja • Sąd i kuratorzy sądowi • Organizacje pozarządowe • Podmioty ochrony zdrowia • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

CEL SZCZEGÓŁOWY II OGRANICZANIE WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH W RODZINACH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM SPOŁECZNYM MOGĄCYM NEGATYWNIE WPLYWAĆ NA ICH FUNKCJONOWANIE.	
Kierunki działań	• Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym organizowanie kampanii, spotkań oraz szkoleń zwiększających świadomość społeczną. • Udzielanie wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej poprzez pomoc finansową, rzeczową oraz działania pracy socjalnej wspierające poprawę warunków życia.

	• Upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy, w tym wsparciu psychologicznym i usługach społecznych, kierowanych do mieszkańców. • Realizacja programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, obejmujących problematykę alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych. • Wspieranie osób pozostających bez pracy oraz rodzin w trudnej sytuacji ekonomicznej poprzez współpracę z instytucjami rynku pracy i działania aktywizujące. • Wzmacnianie współdziałania pomiędzy instytucjami z obszaru pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w celu skuteczniejszego reagowania na problemy społeczne. • Wspieranie inicjatyw lokalnych sprzyjających integracji mieszkańców oraz budowaniu więzi rodzinnych poprzez organizację wydarzeń społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. • Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zdrowia psychicznego, radzenia sobie z trudnościami oraz rozwiązywania konfliktów w rodzinie i środowisku lokalnym. • Ułatwianie dostępu do specjalistycznej pomocy poprzez kierowanie do odpowiednich instytucji oraz koordynację działań wspierających.
Wskaźniki realizacji	• Liczba zrealizowanych działań profilaktycznych. • Liczba rodzin objętych wsparciem w sytuacjach kryzysowych. • Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego. • Liczba programów profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych. • Liczba działań informacyjnych skierowanych do mieszkańców. • Liczba podmiotów współpracujących w obszarze przeciwdziałania problemom społecznym.

	• Liczba rodzin objętych pomocą społeczną. • Liczba inicjatyw integrujących społeczność lokalną.
Realizatorzy i Partnerzy	• Urząd Gminy Mogielnica • Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Asystenci rodziny • Placówki oświatowe • Organizacje pozarządowe • Podmioty ochrony zdrowia • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

CEL SZCZEGÓŁOWY III TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH PRAWIDŁOWEMU ROZWOJOWI DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ WZMACNIANIE ICH BEZPIECZEŃSTWA W ŚRODOWISKU RODZINNYM, SZKOLNYM I LOKALNYM	
Kierunki działań	• Organizowanie i wspieranie różnorodnych form aktywności (edukacyjnych, sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych), umożliwiających rozwijanie zainteresowań oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. • Realizacja działań profilaktycznych w szkołach i placówkach oświatowych, ukierunkowanych na ograniczanie zjawisk takich jak uzależnienia, przemoc rówieśnicza oraz inne zachowania ryzykowne. • Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych wspierających rozwój kompetencji społecznych, emocjonalnych i edukacyjnych dzieci i młodzieży. • Zapewnienie wsparcia dzieciom pochodzącym z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez dostęp do opieki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz udział w działaniach wspierających ich rozwój. • Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, w tym współpraca z instytucjami

	odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo oraz środowiskiem szkolnym. • Wspieranie inicjatyw sprzyjających integracji rówieśniczej oraz budowaniu pozytywnych relacji między dziećmi i młodzieżą. • Realizacja działań edukacyjnych promujących zdrowy styl życia, aktywność fizyczną oraz kształtowanie prawidłowych nawyków zdrowotnych. • Umożliwianie dostępu do specjalistycznej pomocy (psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej) w sytuacjach wymagających wsparcia. • Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży w celu zapewnienia spójnych i kompleksowych działań wspierających ich rozwój.
Wskaźniki realizacji	• Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych. • Liczba programów profilaktycznych realizowanych w szkołach. • Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych. • Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną. • Liczba inicjatyw integracyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży. • Liczba działań promujących zdrowy styl życia. • Liczba podmiotów współpracujących w obszarze wsparcia dzieci i młodzieży. • Liczba dzieci korzystających z różnych form wsparcia.
Realizatorzy i Partnerzy	• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Placówki oświatowe • Organizacje pozarządowe • Podmioty ochrony zdrowia • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Poradnia psychologiczno-pedagogiczna

CEL SZCZEGÓŁOWY IV
WSPIERANIE RODZIN W ODZYSKIWANIU ZDOLNOŚCI DO SPRAWOWANIA
OPIEKI NAD DZIEĆMI ORAZ ROZWIJANIE WSPÓŁDZIAŁANIA Z
PODMIOTAMI PIECZY ZASTĘPCZEJ W KIERUNKU POWROTU DZIECKA DO
RODZINY.

Kierunki działań

- Podejmowanie działań ukierunkowanych na odbudowę zdolności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, których dzieci przebywają poza środowiskiem rodzinnym.
- Towarzyszenie rodzinom w procesie przygotowania do ponownego przyjęcia dziecka poprzez wzmacnianie kompetencji rodzicielskich oraz poprawę warunków życia.
- Koordynowanie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w sprawy dziecka i rodziny, w tym jednostkami pomocy społecznej, sądem oraz instytucjami powiatowymi.
- Systematyczna ocena sytuacji rodzin w kontekście możliwości powrotu dziecka do środowiska naturalnego.
- Umożliwianie i wspieranie utrzymywania relacji dziecka z rodziną biologiczną, zgodnie z obowiązującymi ustaleniami prawnymi.
- Upowszechnianie wiedzy na temat zasad funkcjonowania pieczy zastępczej oraz form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności.
- Praca nad eliminowaniem przyczyn rozdzielenia dziecka i rodziny poprzez działania ukierunkowane na problemy wychowawcze, społeczne i bytowe.
- Współdziałanie z rodzinami zastępczymi oraz instytucjami w zakresie przepływu informacji o sytuacji dziecka i jego rodziny.
- Prowadzenie działań następczych po powrocie dziecka do rodziny, mających na celu utrwalenie pozytywnych zmian i zapobieganie ponownemu rozdzieleniu.

Wskaźniki realizacji	• Liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi w związku z pobytem dziecka w pieczy zastępczej. • Liczba rodzin uczestniczących w procesie przygotowania do powrotu dziecka. • Liczba wspólnych działań podejmowanych z instytucjami systemu pieczy zastępczej. • Liczba rodzin objętych wsparciem w procesie reintegracji. • Liczba przypadków objętych monitoringiem po reintegracji rodziny. • Liczba działań ukierunkowanych na utrzymanie kontaktów dziecka z rodziną biologiczną. • Liczba działań informacyjnych i edukacyjnych w obszarze pieczy zastępczej. • Liczba działań zapobiegających ponownemu umieszczeniu dziecka poza rodziną.
Realizatorzy i Partnerzy	• Urząd Gminy Mogielnica • Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Asystenci rodziny • Placówki oświatowe • Organizacje pozarządowe • Podmioty ochrony zdrowia • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Rodziny zastępcze • Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny i dziecka

Rozdział X

Zakładane rezultaty

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w latach 2026–2028 ma przyczynić się do systemowego wzmocnienia rodzin zamieszkujących Gminę Mogielnica poprzez rozwój usług społecznych, zwiększenie dostępności pomocy specjalistycznej oraz poprawę współpracy instytucjonalnej. Podejmowane działania mają prowadzić nie tylko do rozwiązywania bieżących trudności, lecz także do budowania trwałych zasobów rodzin, zwiększenia ich samodzielności oraz zapobiegania kryzysom. Oczekiwane rezultaty obejmują zarówno poprawę funkcjonowania rodzin i dzieci, jak i unowocześnienie lokalnego systemu wsparcia, tak aby był bardziej dostępny, efektywny i adekwatny do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Zakładane rezultaty:

- *Wzmocnienie zdolności rodzin do prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności w obszarze budowania relacji, komunikacji oraz radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi.*
- *Ograniczenie skali występowania problemów społecznych wskazywanych przez mieszkańców, w tym w szczególności problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz zachowaniami ryzykownymi wśród dzieci i młodzieży.*
- *Zwiększenie dostępności oraz wykorzystania specjalistycznych form wsparcia (psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego), adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców.*
- *Rozwój działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców, ukierunkowanych na wzmacnianie kompetencji społecznych, emocjonalnych oraz zdrowotnych.*
- *Poprawa warunków sprzyjających aktywnemu i bezpiecznemu spędzaniu czasu wolnego przez dzieci i młodzież, w odpowiedzi na wskazywany brak miejsc i form aktywności.*
- *Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dziecka i bezpieczeństwa społecznego.*
- *Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie dostępnych form wsparcia oraz możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych i kryzysowych.*
- *Wzmocnienie działań ukierunkowanych na zapobieganie pogłębianiu się trudności życiowych rodzin, w tym poprzez możliwe wcześniejsze identyfikowanie problemów i podejmowanie działań wspierających.*

Rozdział XI

Realizacja i finansowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026–2028

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica będzie przebiegać w sposób zintegrowany, kompleksowy i elastyczny, tak aby odpowiadać na rzeczywiste potrzeby lokalnej społeczności. Wdrażanie działań będzie oparte na współpracy wielu partnerów – instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, placówek edukacyjnych oraz osób i środowisk zaangażowanych w poprawę jakości życia dzieci, młodzieży i rodzin.

Koordinację Programu powierzono Miejsko - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Gminie Mogielnica, który będzie odpowiedzialny za spójność realizowanych zadań z celami strategicznymi, a także za skuteczne ich wdrażanie. Współpraca w ramach Programu obejmie jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, instytucje oświatowe, służbę zdrowia, policję, sądy rodzinne, organizacje pozarządowe, wspólnoty religijne oraz lokalnych przedsiębiorców.

Działania będą prowadzone w sposób otwarty na zmieniające się potrzeby mieszkańców, z uwzględnieniem wniosków z monitoringu, ewaluacji oraz opinii społecznych. Szczególny nacisk zostanie położony na szybkie reagowanie na zjawiska kryzysowe, takie jak bezrobocie, przemoc domowa, uzależnienia czy problemy wychowawcze wśród dzieci i młodzieży.

Realizacja zadań będzie możliwa dzięki wykorzystaniu różnorodnych źródeł finansowania, co pozwoli zapewnić stabilność działań i ich elastyczne dostosowanie do zmieniających się potrzeb. Planowane źródła finansowania obejmują:

- środki budżetów samorządowych (gminnego, powiatowego, wojewódzkiego) – stanowiące podstawę finansowania lokalnych działań;
- środki z budżetu państwa, w tym dotacje i programy ministerialne;
- fundusze zewnętrzne, w tym:
  - fundusze strukturalne i programy Unii Europejskiej,
  - środki krajowych i regionalnych programów, takich jak Fundusz Przeciwdziałania Uzależnieniom czy Fundusz Sprawiedliwości,
  - dotacje z programów grantowych (np. Program Aktywizacji Społecznej, FIO – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich);
- wkłady własne organizacji pozarządowych w postaci finansów i zasobów rzeczowych;
- darowizny i wsparcie sponsorów z kraju i zagranicy.

Dzięki partnerskiej współpracy i odpowiedniemu zabezpieczeniu finansowemu, Program będzie mógł funkcjonować skutecznie i długofalowo, umożliwiając szybkie reagowanie na nowe wyzwania oraz odpowiadając na zmieniające się potrzeby rodzin i całej społeczności lokalnej.

Rozdział XII

Monitoring i ewaluacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mogielnica na lata 2026–2028

Aby Program Wspierania Rodziny był realizowany w sposób skuteczny oraz odpowiadał rzeczywistym potrzebom mieszkańców, konieczne jest prowadzenie stałego monitoringu jego realizacji oraz systematycznej oceny stopnia osiągnięcia założonych celów. Działania te pozwalają na zapewnienie efektywności podejmowanych inicjatyw, przejrzystości ich realizacji oraz ciągłe doskonalenie systemu wsparcia rodzin na terenie Gminy Mogielnica.

Regularna analiza realizowanych działań umożliwia ocenę ich skuteczności, adekwatności do potrzeb społeczności lokalnej oraz wpływu na poprawę funkcjonowania rodzin. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogielnicy jako jednostka odpowiedzialna za koordynację Programu, będzie sporządzał coroczne sprawozdanie z jego realizacji, przygotowywane do dnia 31 marca każdego roku. Dokument ten będzie uwzględniał aktualne problemy społeczne, potrzeby mieszkańców oraz rekomendacje dotyczące dalszych kierunków działań i zostanie przedłożony Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej.

Celem prowadzonego monitoringu i ewaluacji jest ocena skuteczności podejmowanych działań, weryfikacja stopnia realizacji założeń Programu, identyfikacja obszarów wymagających zmian oraz pozyskanie danych niezbędnych do planowania kolejnych przedsięwzięć. Proces ten umożliwia również włączenie w działania ewaluacyjne partnerów społecznych, w tym instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz samych rodzin korzystających ze wsparcia.

W ramach monitorowania wykorzystywane będą m.in. okresowe sprawozdania podmiotów realizujących zadania Programu, wyniki badań ankietowych oraz wywiadów prowadzonych wśród mieszkańców i uczestników działań, a także analiza danych statystycznych dotyczących liczby podejmowanych interwencji czy liczby osób objętych wsparciem. Ocena realizacji Programu będzie opierała się na wcześniej określonych wskaźnikach.

Ewaluacja Programu będzie prowadzona na trzech poziomach: bieżącym – umożliwiającym szybkie reagowanie na pojawiające się problemy i wprowadzanie niezbędnych zmian, okresowym – obejmującym coroczną analizę realizowanych działań z wykorzystaniem danych ilościowych i jakościowych, oraz końcowym – przeprowadzanym po zakończeniu okresu obowiązywania Programu w celu podsumowania osiągniętych efektów oraz sformułowania wniosków i rekomendacji na przyszłość.

Za organizację i prowadzenie procesu monitorowania oraz ewaluacji odpowiedzialny jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogielnicy, który realizuje te działania we współpracy z partnerami Programu, w tym placówkami oświatowymi, instytucjami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami społeczności lokalnej.

Wyniki prowadzonych analiz będą wykorzystywane do doskonalenia realizowanych działań, planowania nowych form wsparcia dla rodzin, rozwijania istniejących inicjatyw oraz formułowania rekomendacji dla władz samorządowych w zakresie prowadzenia lokalnej polityki społecznej.